

gere præcisering af reglerne for embedsmænd og særlige rådgivere. Dette udvalg, der som bekendt har professor Jens Peter Christensen som formand, er i forvejen ved at se på en række spørgsmål om offentligt ansattes retsstilling, der kan have en vis berøring med de spørgsmål, der er omfattet af dette beslutningsforslag.

Jeg håber derfor, der vil være opbakning til, at vi beder dette udvalg om at se på disse spørgsmål, således at vi herigennem kan få en grundig sagkyndig analyse og vurdering af de spørgsmål, beslutningsforslaget angår. I givet fald bør det naturligvis overvejes, om det vil være hensigtsmæssigt at justere udvalgets sammensætning.

Jeg vil så gå over til B 40, der handler om offentligt ansattes ytringsfrihed. Her opfordres regeringen til at fremsætte lovforslag om offentligt ansattes ytringsfrihed og tage nødvendige og relevante initiativer til at fremme en målsætning i den offentlige forvaltning om, at offentligt ansatte i væsentlig større omfang end i dag deltager aktivt i den offentlige debat.

I bemærkningerne anføres det bl.a., at der med forslaget ikke lægges op til at ændre de gældende regler for offentligt ansattes ytringsfrihed. Imidlertid ønsker forslagsstillerne, at der sker en lovfæstelse af reglerne på dette område, som i dag ikke er genstand for en nærmere lovgivning.

Også med hensyn til dette beslutningsforslag synes jeg, at forslagsstillerne fortjener anerkendende ord. Enhver, der læser bemærkningerne til forslaget, kan se, at der ligger både seriøse og kyndige overvejelser bag forslaget.

Det spørgsmål, som beslutningsforslaget rejser, er først og fremmest, om der er et reelt behov for at lovfæste de gældende regler for offentligt ansattes ytringsfrihed. I den forbindelse er det værd at komme ind på, hvad der i dag gælder for offentligt ansattes ret til at deltage i den offentlige debat eller på anden vis ytre sig over for offentligheden.

Som omtalt i forslagets bemærkninger gælder grundlovens bestemmelser om ytringsfrihed også for offentligt ansatte – naturligvis, kunne man fristes til at sige. Det betyder heller ikke, at offentligt ansatte, der som privatpersoner f.eks. ønsker at deltage i den offentlige debat, kan mødes med krav om kontrol med deres ytringer, der vil have karakter af censur. Noget andet er, at offentligt ansatte ligesom andre vil kunne mødes med sanktioner, hvis de ved deres ytringer krænker bestående pligter eller rettigheder. Det

er således klart, at den offentligt ansatte ikke kan tilsidesætte sin tavshedspligt eller almindelige regler om ærekrænkelser, injurier m.v.

Det er endvidere afgørende at sondre mellem den situation, hvor den offentligt ansatte udtaler sig i tjenesten, og den situation, hvor vedkommende udtaler sig som privatperson.

En myndigheden har altid en ret til at bestemme, hvem der kan udtale sig på myndighedens vegne. En myndighed kan derfor bestemme, at en ansat ikke må udtale sig på myndighedens vegne, eller at vedkommende på forhånd skal have godkendt sine udtalelser, inden de gives videre til offentligheden.

Hvis den offentligt ansatte vælger f.eks. at deltage i den offentlige debat, kan det være en pligt for vedkommende at præcisere, at man udtaler sig som privatperson. Det gælder navnlig, såfremt vedkommende vil udtale sig om forhold, der vedrører den pågældendes eget arbejdsområde. Ved at gøre det klart, at man udtaler sig som privatperson, undgås i disse tilfælde, at nogen fejlagtigt skulle opfatte udtalelserne som udtryk for ansættelsesmyndighedens synspunkter.

Inden for disse rammer vil offentligt ansatte f.eks. også kunne fremsætte kritiske synspunkter om deres ansættelsessted og arbejdsområde. Bl.a. vil den offentligt ansatte i givet fald kunne give udtryk for, at en politisk beslutning om besparelser eller ændret lovgivning inden for vedkommendes arbejdsområde efter den pågældendes opfattelse vil føre til forringelser af den ene eller den anden karakter.

Inden for den ansattes arbejdsområde antages det dog, at der gælder visse begrænsninger. Det skyldes hensynet til, at myndighedernes beslutninger skal kunne føres ud i livet uden at blive vanskeliggjort eller umuliggjort af kritiske udtalelser fra ledende medarbejdere.

Der skal imidlertid foreligge særlige grunde i det konkrete tilfælde for at anerkende sådanne begrænsninger i ytringsfriheden. Bl.a. må det indgå, om den ansatte har været aktivt medvirkende i myndighedens beslutningsproces, og om udtalelserne fremsættes før eller efter, at denne beslutningsproces er tilendebragt. Det betyder, at der i særlige tilfælde vil gælde begrænsninger med hensyn til adgangen for f.eks. ledende embedsmænd, som er tæt på den politiske beslutningsproces, til som privatpersoner at udtale sig om deres sagsområde.

De gældende regler og principper for offentligt ansattes ytringsfrihed er udførligt beskrevet